

VOS2

Fritidsboligundersøkelse 2021

Innhold

Bakgrunn og respons	4	4.4. Betydningen av et variert aktivitetstilbud	21
Oppsummering av hovedfunn.....	6	4.5. Hva skal til for at hyttebefolkningen i større grad benytter seg av aktivitetstilbudet?	23
1. Om respondentene	8	5. Natur og kultur	26
1.1. Demografi	9	5.1. Deltakelse på festivaler og arrangement.....	27
1.2. Beliggenhet	9	5.2. Noen små fakta om festival/arrangementsdeltakelsen	27
2. Bruk av fritidsboligen	10	6. Bærekraft og opplevelsen av sted	28
2.1. Voss hele året!	11	6.1. Tilfredshet med tilrettelegging	29
2.2. Bruksfrekvens	12	6.2. Bærekraft og opplevelsen av sted.....	30
2.3. Forventet fremtidig bruk av fritidsboligen	13	6.3. Trengsel	31
3. Tilgjengelighet	14	6.4. Voss fremstår som et bærekraftig reisemål	32
3.1. Transport til og på reisemålet	15	6.5. To av tre vil ta grep for miljøet.....	33
4. Stedskvaliteter og aktivitetstilbud	18	7. Samlet vurdering av Voss som feriested	34
4.1. Gode grunner til å ha fritidsbolig på Voss	19	7.1. Hva er det mest positive ved Voss som feriested?	35
4.2. Andre viktige grunner til å ha fritidsbolig på Voss.....	20	7.2. Hva er det mest negative ved Voss som feriested?	37
4.3. Viktige grunner til å bruke fritidsboligen.....	21	8. Andre tilbakemeldinger	38

Foto: Sverre F. Hjørnevik

Foto: Kristian Jøndal

Forord

I juni 2021 fekk Voss "Merket for berekraftig reisemål", dette er me svært stolte av, og det forpliktar for vidare utvikling av reiselivsbyda Voss. Mykje arbeid ligg bak kvalifiseringa, som denne undersøkinga blant hytte- og fritidsbustadeigarar i Voss herad.

Nynorsk er skriftmålet vårt, men iblant må ein gå på akkord med seg sjølv. Denne undersøkinga og rapporten er produsert av eit eksternt selskap (Mimir) og kjem difor diverre på bokmål.

Heile 3.474 registrerte fritidsbustader er det i heradet vårt no, og 556 av desse tok seg tid til å svare på ei slik undersøking. Det er me svært takksame for, og det gjev oss mykje nyttig informasjon!

Jamt over viser undersøkinga at "bonus-vossingane" trivst svært godt på Voss, og dei nyttar fritidsbustadane sine mykje, dette er svært hyggeleg lesnad!

Men den slår også fast at me har mykje å gå på når det gjeld å gje dei betre informasjon om kva som skjer i bygda, og i større grad klare å få dei med på festivalar, arrangement og kommersielle aktivitetar.

Undersøkinga viser, som venta, at svært mange med fritidsbustad på Voss til vanleg bur i Bergen. Så då er det vel avslutningsvis på sinn plass å sende ei kjærleikserklæring frå Voss til bergensarane (og sjølvsgat til våre andre bonus-vossingar).

Me set umåteleg stor pris på dykk, og skal framover strekke oss langt for at de skal trivast endå betre i bygda vår!

Velkomne til Voss og god lesnad!

Gry Bystøl, leiar Visit Voss

VOS2

Bakgrunn og respons

Denne rapporten oppsummerer resultat og funn fra spørreundersøkelsen blant hytte- og fritidsboligeier i Voss herad¹.

Bakgrunn for undersøkelsen er arbeidet med merket for bærekraftig reisemål. Svarene er verdifulle for den videre utviklingen av Voss som et godt sted å bo, besøke og ha fritidsbolig. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Visit Voss, ved prosjektleder Benedicte Watvedt Skaug. Undersøkelsen og analysen er gjennomført ved Mimir AS.

Undersøkelsen ble gjennomført i perioden februar 2020 til mars 2021. Totalt kom det inn 556 svar.

Populasjonen for undersøkelsen er fritidsboligeiere i hele kommunen. Viktige distribusjonskanaler for å nå ut til relevante respondenter har vært lag- og foreninger til de ulike hytte-

feltene. Undersøkelsen har blitt formidlet gjennom mail, interne Facebookgrupper og nyhetsbrev.

Antall registrerte fritidsboliger i kommunen er 3474 (SSB 2021). Tar vi utgangspunkt i dette tallet som den totale populasjonen gir responsen på 557 en feilmargin på 4% ved et konfidensintervall på 95%. Dette er et akseptert nivå mht signifikans, og betyr med andre ord at tilbakemeldingene i teorien kan variere blant +/- 4% av respondentene². På grunnlag av denne beregningen er det mulig å si at svarene har god representativitet for hytteeierne i regionen. Noen forbehold må tas, med tanke på at ikke alle respondentene selv er hytteeiere.

Alt i alt har det vært god respons, med utfyllende tilbakemeldinger og et godt engasjement. Takk til alle som har tatt seg tid til å gi verdifulle tilbakemeldinger i denne undersøkelsen.

¹ Betegnelsene hytte og fritidsbolig brukes noe om hverandre i rapporten, men med samme hensikt. Begge viser til bolig som brukes som fritidsbolig.

² Eksempelvis: dersom 60% av respondentene er "helt enig" i en påstand, så kan man gå ut fra at 56 – 64% av den generelle populasjonen er "helt enige".

Oppsummering av hovedfunn

Om respondentene

- 96% av de som har svart er bosatt på Vestlandet, hvorav 84% i Bergen og omegn
- Det er god spredning på ulike aldersgrupper. Flest svar er det fra aldersgruppen 41 – 50 år (34%)
- Raundalen / Mjølfjell (35%), Myrkdalen Fjellandsby (27%) og Voss Resort (22%) er de fritidsboligområdene som er mest representert
- 80% bruker fritidsboligen i helger og fritidsperioder gjennom hele året
- Påsken er den enkeltstående anledningen flest bruker fritidsboligen
- I overkant av 80% oppgir å bruke fritidsboligen helger og ferieperioder gjennom hele året
- En anelse flere oppgir å bruke fritidsboligen på høsten enn sommeren
- Nærmere halvparten oppgir å bruke fritidsboligen mer enn 50 døgn i året
- Kun litt over 5% oppgir å bruke fritidsboligen færre enn 20 døgn i året
- De fleste ser for seg tilsvarende bruk som i dag. 34% ser for seg økt bruk av fritidsboligen. Kun i underkant av 2% ser for seg mindre bruk
- Viktige grunner for økt bruk er pensjonisttilværelsen, mulighet for hjemmekontor og familiesituasjon
- De aller fleste bruker bil for å komme seg til fritidsboligen. 23% tar tog. For mange er det uaktuelt å bruke noe annet enn bil. Årsaker til det er først og fremst opplevelsen av at det per i dag ikke er noen gode alternativ

Vurdering av stedskvaliteter og aktivitetstilbudet på Voss

- Naturen, turmulighetene, snøforhold og nærhet til hjemmet er de aller viktigste faktorene for å ha fritidsbolig på Voss
- Muligheten for å være aktiv i naturen vinter og sommer er de viktigste grunnene til å bruke fritidsboligen på Voss, etterfulgt av sosialt samvær med familie og venner, samt å nyte roen
- Organiserte aktiviteter er i mindre grad av betydning, og en begrenset andel ser ut til å ha tatt i bruk aktivitetstilbudet i regionen (dvs. kommersielle aktiviteter)
- Bedre informasjon, bedre tilgjengelighet og aktiviteter som i større grad treffer målgruppen/oppleves som aktuelle påpekes som relevante tiltak for å ta i bruk flere aktiviteter

Tilrettelegging og fasiliteter

- Avstand til søppeldunk i fritidsbolig-området / hyttefeltet, skilting av turstier/turmål og bredbånd/fiber/mobildekning er tilretteleggingen med høyest tilfredshet
- Kollektivtilbudet, mulighet for kildesortering i fritidsboligen og offentlig tilgjengelige toaletter har relativt lav score på tilfredshet

Bærekraft³

- Hyttebefolkningen opplever i stor grad at lokalbefolkningen på Voss er positive til dem som deltidsinnbyggere
- Hyttebefolkningen erfarer i liten grad å ha mottatt god informasjon om relevante hensyn i forhold til sikkerhet, klima, vern av natur og kultur

³ I henhold til standarden for "Merket for bærekraftig reisemål" kartlegges en rekke indikatorer som er viktige for å kunne se fremdriften av arbeidet om noen år. Blant annet er kjennskap til og oppfattelse av dette arbeidet viktig å kartlegge over tid.

- Det oppleves i liten grad at det er trengsel/ for mange hytter / folk. Overturisme er i liten grad et problem på Voss
- I den grad det oppleves trengsel er det i forbindelse med trafikksituasjonen på E16 tur/retur Bergen, heiskapasitet i Myrkdalen og i forbindelse med arrangement slik som Vossa Cup
- 5% har hørt, lest eller mottatt informasjon om bærekraftarbeidet på Voss
- 25% har registrert at reisemålet og bedrifter på Voss har iverksatt miljøtiltak
- 61% er enige i at Voss fremstår som "et bærekraftig reisemål som tar vare på natur, kultur, kulturarv og lokalbefolkning"
- To av tre fritidsboligeiere oppgir at de er interessert i å gjøre energi- besparende- / miljøtiltak. Avfallshåndtering / kildesortering er viktigst
- Det er viktig at bedriftene er miljøsertifisert, men først og fremst legges det vekt på at bedriftene viser miljøansvar

Vurdering av Voss som feriested

- Hele 95% er fornøyde med Voss som feriested
- Kombinasjonen av flott natur, turmuligheter og nærhet til urbane fasiliteter og kulturtilbud er positive forhold som verdsettes
- Kun om lag 1% oppgir at de er misfornøyde med Voss som feriested
- Veistandard, tilbudet innen kollektivtrafikk på reisemålet og misnøye med kommunale prosesser er gjengangere i negative tilbakemeldinger

1. Om respondentene

1.1. Demografi

Det var god spredning i alder og kjønn blant respondentene. Ikke overraskende er de fleste bosatt i Bergen og omegn. Bergen som den nest mest folkerike kommunen i Norge er også den kommunen med nest flest fritidsboligeiere i landet, etter Oslo. Ifølge "Eiendom Norge og Oppdal"⁴ sin undersøkelse er avstand hjemmefra viktig. De har beregnet at medianavstand mellom fjellhytte og bosted er 102 km. Det vil sånn ca. si Bergen – Voss⁵. Typisk ønsket reisetid hjemmefra til hytten er rundt 2 timer. Dette underbygges av undersøkelser ved prognosesenteret som oppgir at om lag 80% av de som eier fjellhytte har mindre enn 30 mils reisevei⁶.

Bosted

- 85% av respondentene er bosatt i Bergen og omegn
- 8% er bosatt på Vestlandet ellers, 2,5% i Oslo og omegn, og 3% i Voss og omegn
- Ingen av respondentene er bosatt på Sørlandet, Trøndelag eller Nord- Norge, inkl. Svalbard

Alder

- Majoriteten av respondentene er i aldersgruppen 41 – 60 år (62,3%)
- 2,2% er i aldersgruppen 18 – 30 år
- 23,6% er i aldersgruppen 61 – 70+ år

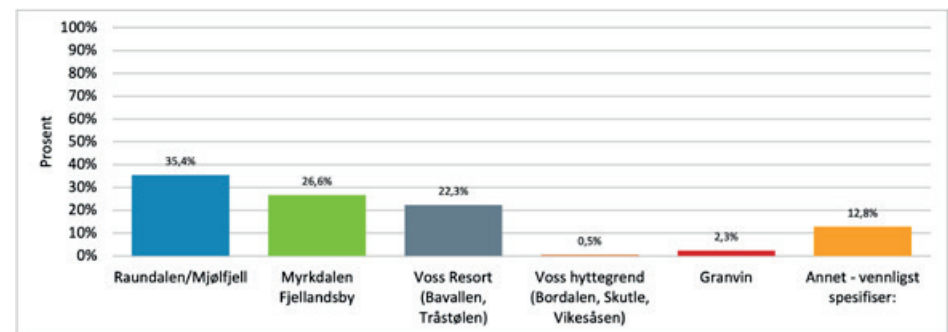
Kjønn

- 57% menn og 43% kvinner svarte på undersøkelsen

1.2. Beliggenhet

Blant respondentene er det en overveiende andel som eier fritidsboligen. Noen har tilgang til familiested og noen få har langtidsleie.

- 89% av respondentene eier / er medeier på fritidsbolig
- 9% har tilgang til familiehytte/leilighet og om lag 1% langtidsleier fritidsbolig
- Figur 1 illustrerer hvilken områder respondentene har fritidsboligen
- Flest respondenter var det fra Raundalen / Mjølfjell (35%), Myrkdalen Fjellandsby (27%) og Voss Resort – Bavallane, Tråstølen (22%).
- Av de som oppga "annet" var det stort sett områdene: Hamlagrø, Stuaset/ Bulko / Holo det gjaldt

Figur 1: "Hvilken bygd eller hvilket område har du fritidsbolig?" (N=556).

⁴ Eiendom Norge, 2020. "Hvem eier fjellhyttene?"

⁵ (målt i luftlinje, dvs at den faktiske avstanden blir noe lengre).

⁶ Prognosesenteret 2020.

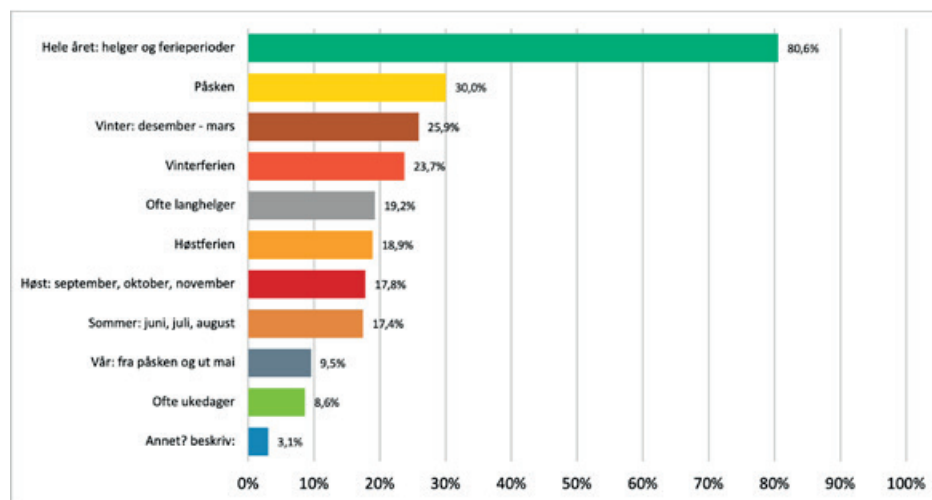

2. Bruk av fritidsboligen

2.1. Voss hele året!

At alle sesonger har sitt å tilby på Voss er noe deltidsinnbyggerne vet å verdsette; julestemning, påskesol, høstturer og sommerferie, og ikke minst som skieldorado gjennom vinteren. Her var det mulig å krysse av på flere alternativ. I tillegg til at det var over 80% som oppga å bruke fritidsboligen gjennom hele året kan vi også se hvilken perioder i sær som er attraktive å være på hytten.

- Påsken er den enkeltstående "anledningen" flest bruker fritidsboligen, etterfulgt av vinterferien
- 26% oppga å bruke fritidsboligen på vinteren (definert som perioden desember – mars)
- 17% oppga å bruke fritidsboligen på sommeren (juni-august)
- 18% oppga å bruke fritidsboligen på høsten (oktober - november), en anelse flere enn på sommeren
- En del kommenterer også at fritidsboligen har vært mer brukt i forbindelse med muligheten for hjemmekontor pga. Covid-19 situasjonen. Noen leier ut sommeren, men bruker flittig på vinteren. Juleferie er det også en del som bruker hytten og påpeker dette spesifikt under "annet"

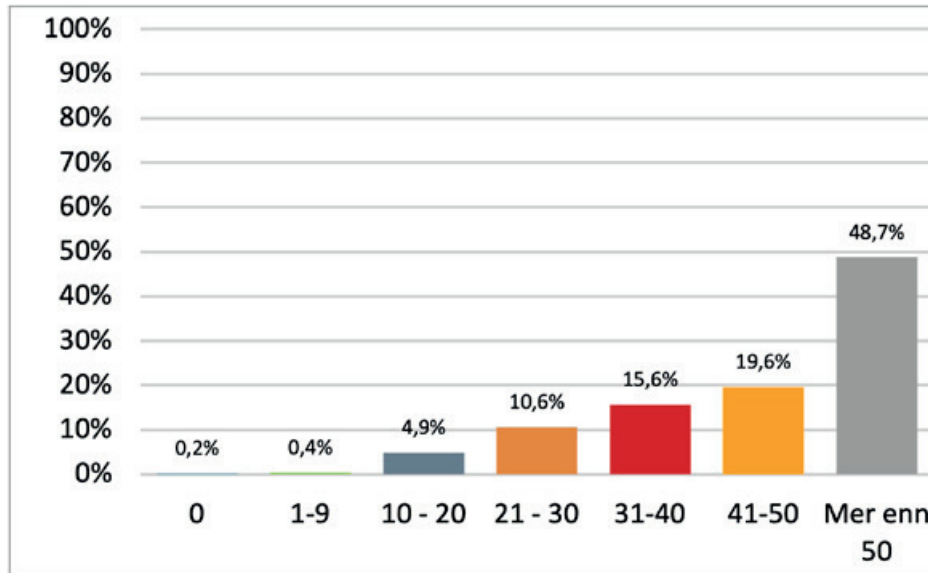

Figur 2: "Hvilke tider / perioder på året brukes fritidsboligen?" (flere kryss mulig) (N=556).

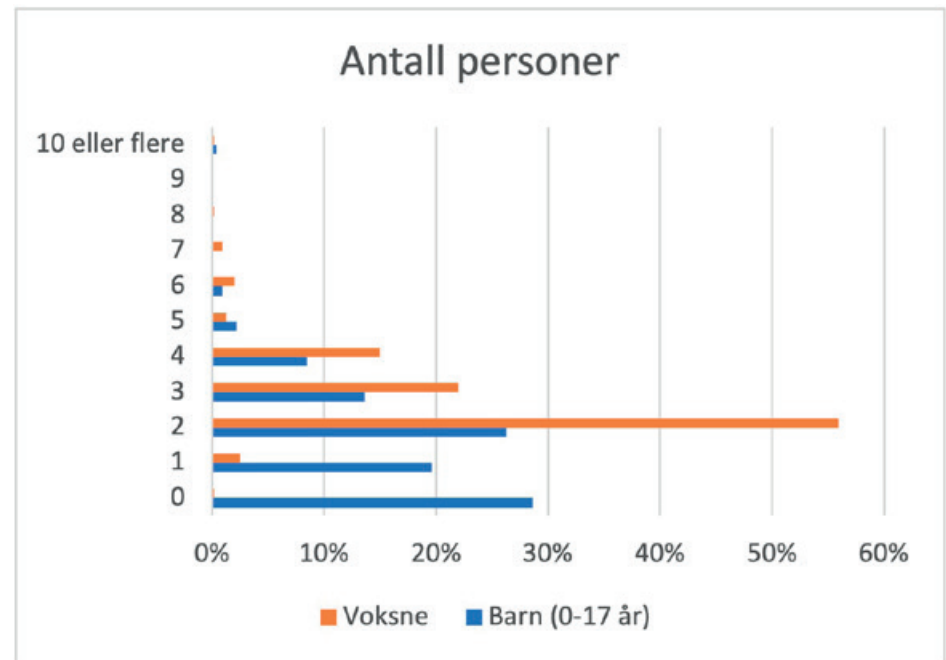
2.2. Bruksfrekvens

Alt i alt er det høy bruksfrekvens på fritidsboligene i regionen, med nærmere halvparten som har flere enn 50 bruksdøgn i året. Dette er i tråd med landsgjennomsnittet, og undersøkelser fra prognosesenteret påpeker at veksten i antall bruksdager på fritidsboligen har vært jevnt stigende de seneste 20 årene. Denne trenden tilskrives blant annet forhold som høyere standard på fritidsboligene, bedre infrastruktur / tilkomst, fleksibilitet i arbeidslivet (markant økning i kjølvannet av Covid -19), bedre økonomi og bedre lokalt servicetilbud i hyttekommunen. For Voss gjelder følgende mht. bruksfrekvens:

Figur 3: "Hvor mange døgn i året anslår du at fritidsboligen er i bruk?" (N=556).

- Nærmere halvparten (48,5%) oppga at fritidsboligen er i bruk mer enn 50 døgn per år
- Kun 0,2% og 0,4% oppga å bruke den hhv 0 og 1 – 9 døgn per år
- De som hadde fritidsbolig i området Voss (Bavallen / Tråstølen) har høyest bruksfrekvens. Nærmere 60% av disse oppga å bruke fritidsboligen mer enn 50 døgn per år. Etterfulgt av Myrkdalen og Bordalen (Skutle /Vikesåsen) der hhv 51% og 49% oppga mer enn 50 bruksdøgn i året
- I snitt er det 3,6 voksne og 2,6 barn på fritidsboligen mens i bruk
- I overkant av 71% har med barn på fritidsboligen

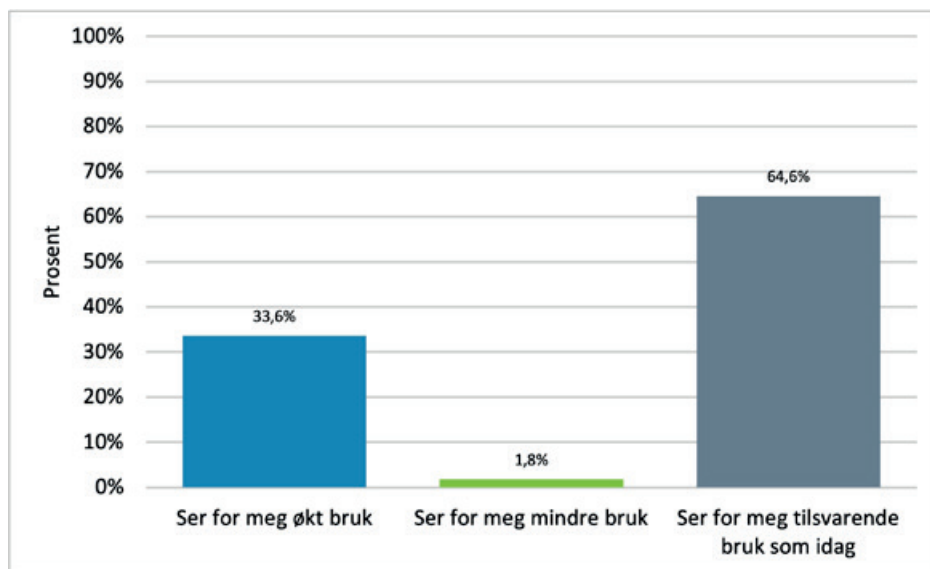
Figur 4: "Antall personer på fritidsboligen når den er i bruk. Antall barn vs. voksne." (N=556).

2.3. Forventet fremtidig bruk av fritidsboligen

Prognosesenteret understreker at økt bruk av fritidsboligen på landsbasis steg kraftig i løpet av koronaåret 2020, og at veksten først og fremst henger sammen med høyere bruk i sommerhalvåret. Hvorvidt økt bruk av fritidsboligen blir et varig fenomen på landsbasis gjenstår å se.

På Voss oppgir en overveiende andel (66%) at de ser for seg å bruke fritidsboligen tilsvarende som i dag. Samtidig oppgir nærmere 34% at de ser for seg økt bruk fremover. Oppgraderinger av hyttestandard, økt fleksibilitet med hensynet til muligheten for hjemmekontor er blant årsakene som beskrives. Større barn og pensjonisttilværelse er andre viktige årsaker til økt bruk.

I underkant av 2% ser for seg mindre bruk. Alderdom, tenåringsbarn, misnøye med heis- og aktivitetstilbud i området oppgis som hovedgrunner.

Figur 5: "Hvordan ser du for deg at bruk av fritidsboligen blir i fremtiden?" (N=556) .

Viktige grunner til forventninger om **økt bruk** av fritidsbolig:

“ Mer tilgjengelig tid, store barn og etter hvert pensjonist.

Har stort sett reist på vinteren. Vi skal nå bygge en større hytte og satser på å reise litt på vår og høst også.

Covid-19 legger begrensinger på annen reise.

Større mulighet for hjemmekontor, altså hyttekontor.

Når utenlandsferier ikke lenger er så aktuelt, blir det mer aktuelt å benytte hytten også utover vinter/høst.

Flere muligheter for aktiviteter både sommer og vinter.”

Viktige grunner til forventninger om **mindre bruk** av fritidsbolig:

“ Vi er nå begge i slutten av åtti årene.

Manglende satsning og utbygging av heisanlegg /ski.

(...) lite tjenesteutvikling i område rundt bavalstunet og trådstølen - her bygges det bare hytter og atter hytter. Siden det har vært lite annen utvikling en hytteutbygging i dette området av voss siden vi begynte i 2004 så blir det litt ensformig. Aktivitetstilbudet er rett og slett for dårlig i dette området av Voss.”

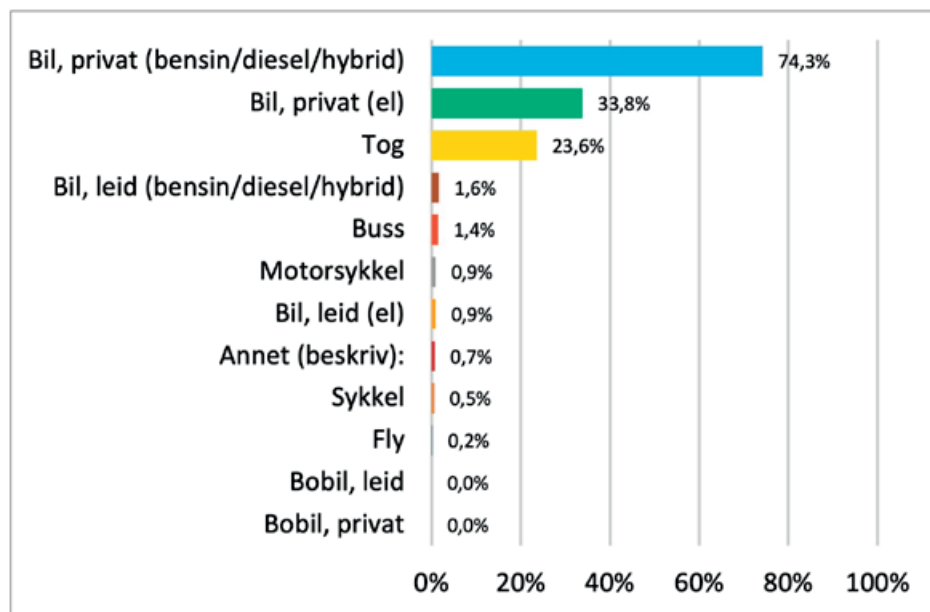
3. Tilgjengelighet

3.1. Transport til og på reisemålet

Hvordan kommer folk seg til fritidsboligen? De aller fleste har privatbil som hovedtransportmiddel. Kollektivtransport blir av en overveiende andel sett på som lite aktuelt. De fleste verdsetter fleksibiliteten og forutsigbarheten privatbil gir. På spørsmål om hva som skal til for i større grad å velge kollektivtransport oppgir en del at det per i dag ikke er et godt nok tilbud, som kombinerer tilgjengelighet (hyppighet på avganger strekninger etc.), kapasitet til bagasje, og logistikkmuligheter mens man er på hytten.

24% har tog som hovedtransportmiddel for å komme seg til fritidsboligen. Gjennom undersøkelsen kommer det også frem at en del setter pris på muligheten til å kunne ta tog, og ha valget mellom tog og bil.

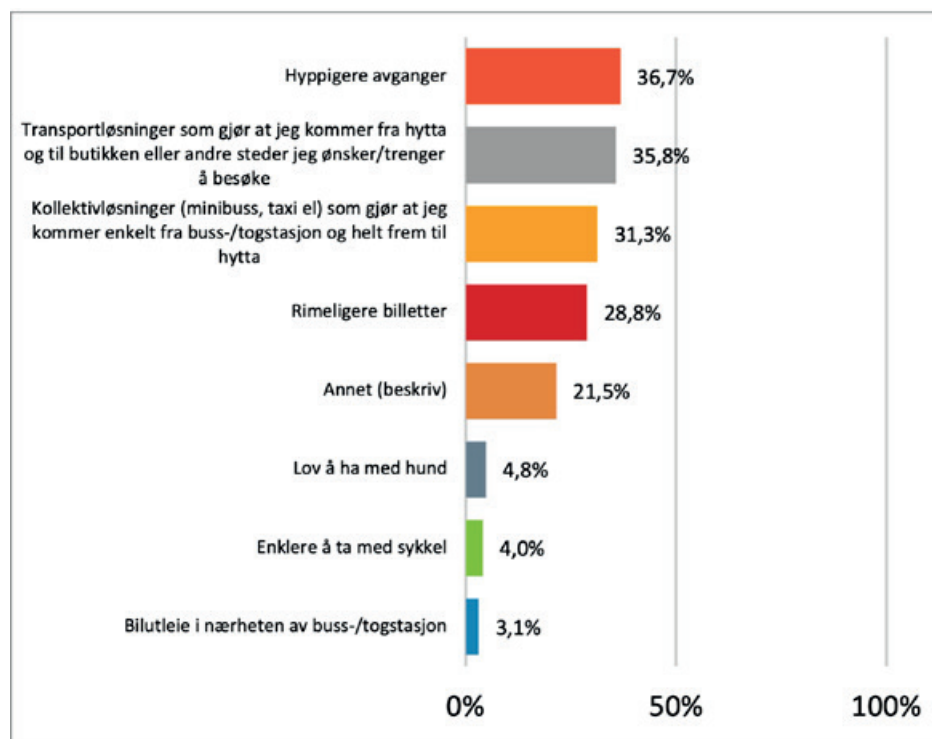
Figur 6: "Hvilke hovedtransportmiddel benytter du som regel når du drar til fritidsboligen?" (kryss av opptil tre alternativ) (N=556).

Bedre korrespondanse mellom ulike transportformer (eks tog og lokalbuss), flere avganger og flere stopp mellom Voss og Mjølfjell, dvs. et bedre lokaltogtilbud kommenteres som tiltak som kunne gjort det mer aktuelt å velge kollektivtransport. Bildelingsløsning, Shuttle til hytteområder, levering av varer på døren er andre tiltak som foreslås.

De viktigste faktorene for å velge kollektivtransport til fritidsboligen er:

1. Hyppigere avganger
2. Transportløsninger som gjør det mulig å komme seg til butikken eller andres steder man ønsker / trenger å besøke
3. Kollektivløsninger (minibuss, taxi el.) som gjør det enkelt å komme fra buss - / togstasjonen og helt frem

Figur 7: "Hva skal til for at du i større grad velger kollektivtransport når du drar til fritidsboligen?" (N=520).

” Skal eg ta tog må da vera lett å komma seg frå stasjonen til hytta uten at det koster altfor mykje.

Bedre korrespondanse fra Oslo direkte til Mjølfjell.

For lang tid og for dyrt å kombinere kystbussen og tog.
Bor sør for Bergen.

Tog østfra som korresponderer med lokaltog fra Myrdal og tilbake.

Korrespondanse med tog fra Oslo.

Bidelingsløsning på Voss.

Mulig å handle dagligvarer i Myrkdalen.

Bedret korrespondanse østfra.

Helt uaktuelt.

Kollektivtransport er uhensiktsmessig når man har mye bagasje.”

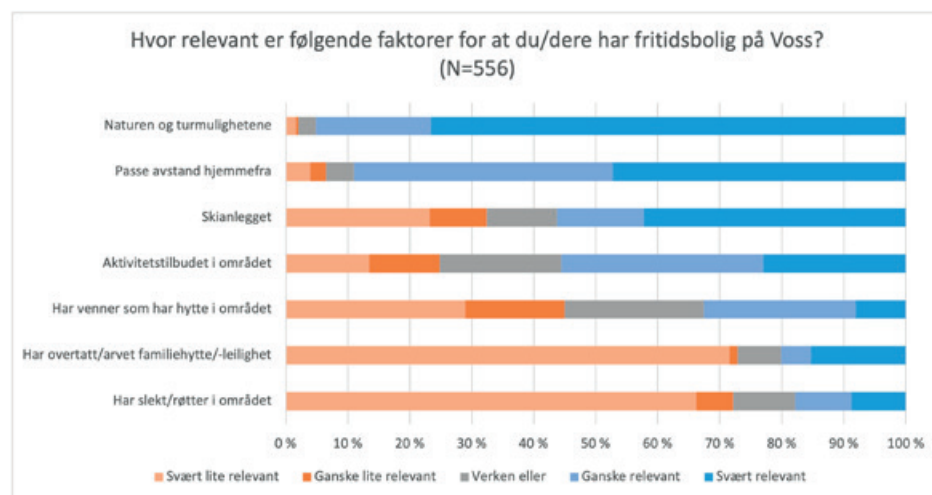

4. Stedskvaliteter og aktivitetstilbud

4.1. Gode grunner til å ha fritidsbolig på Voss

- De viktigste årsakene til å ha fritidsbolig på Voss er naturen og turmulighetene. Over 95% oppga dette som en ganske- /svært relevant faktor for å ha fritidsbolig på Voss. Kun 2% oppga dette som en ganske- eller svært lite relevant faktor
- Reisetid og avstand fra hjemmet er den nest viktigste faktoren for å ha fritidsbolig på Voss. 89% oppga "passe avstand hjemmefra" som en ganske- eller svært viktig faktor for å ha fritidsbolig på Voss
- Tilknytning til slekt/røtter i området var minst viktig. Over 72% oppga dette som en ganske/svært lite relevant faktor for å ha fritidsbolig på Voss

Figur 8: "Hvor relevant er følgende faktorer for at du/dere har fritidsbolig på Voss?" (N=556).

4.2. Andre viktige grunner til å ha fritidsbolig på Voss

Drømmen om uberørt natur. Ikke bilvei til hytta.
Stillehet. Dyrespor i snøen. Bo i turterrenget.
Hytta er blitt et veldig viktig rekreasjonssted.

Fredelig, men kunne godt vært flere organiserte
uteaktiviteter. Turer med guide f.eks.
Mye spennende historie rundt omkring Mjølfjell.

Nybygget, vedlikeholdsfri leilighet rett i den flotte naturen.

Praktfull beliggenhet. Lite mennesker, snøsikkert
med flott skiterreng.

Mjølfjell - blindveg. Her er det ikke "kult",
og det er det som er bra. :-)

Kort vei fra Bergen, mulighet for å ta toget,
fine turmuligheter hele året.

Figur 9: "Er det andre viktige grunner til at du har fritidsbolig på Voss?" (N=89).

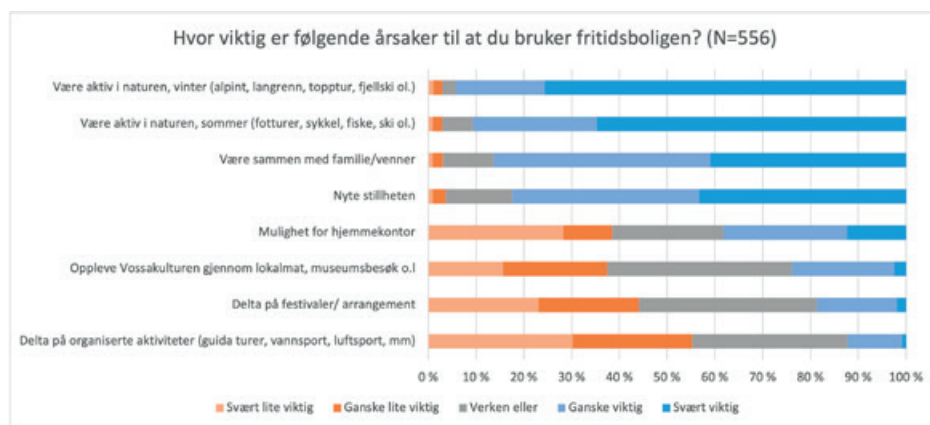

Foto: Sverre F. Hjørnevik

4.3. Viktige grunner til å bruke fritidsboligen

Muligheten til å være aktiv i naturen på vinteren er den viktigste årsaken til å bruke fritidsboligen (94%). Tett etterfulgt av muligheten til å være aktiv på sommeren (90%). På tredjeplass er det å være sammen med familie og venner

Minst viktig er muligheten til å delta på festivaler / arrangement eller delta på organiserte aktiviteter. Nærmere 40% oppga også muligheten for hjemmekontor som en ganske-/svært viktig årsak til å bruke fritidsboligen.

Figur 10: "Hvor viktig er følgende årsaker til at du bruker fritidsboligen?" (N=556).

4.4. Betydningen av et variert aktivitetstilbud

Betydningen av ulike aktivitetstilbud, og graden av tilfredshet med disse gjenspeiler foregående spørsmål om hva som er viktige grunner til å ha fritidsbolig på Voss; friluftsliv, det å være i naturen, fjell-turer sommer som vinter, langrenn og alpint er viktige aktiviteter. Det er også disse som har høyest grad av tilfredshet (se figur 12).

Lokale matopplevelser er også svært/ganske viktig for over 36%. Aktiviteter som oppleves som minst viktig er luftsport, vandretur med guide og historiske bygninger / museum.

Foto: Voss Fallsjermklubb

Foto: Jon Hunnålvatn Tøn/Hunnålvatn Media

De aktivitetene som oppfattes som viktige og de som har en høy score på tilfredshet er sammenfallende. Motsatt er de aktivitetene som opplevs som minst viktige de som færrest har deltatt på.

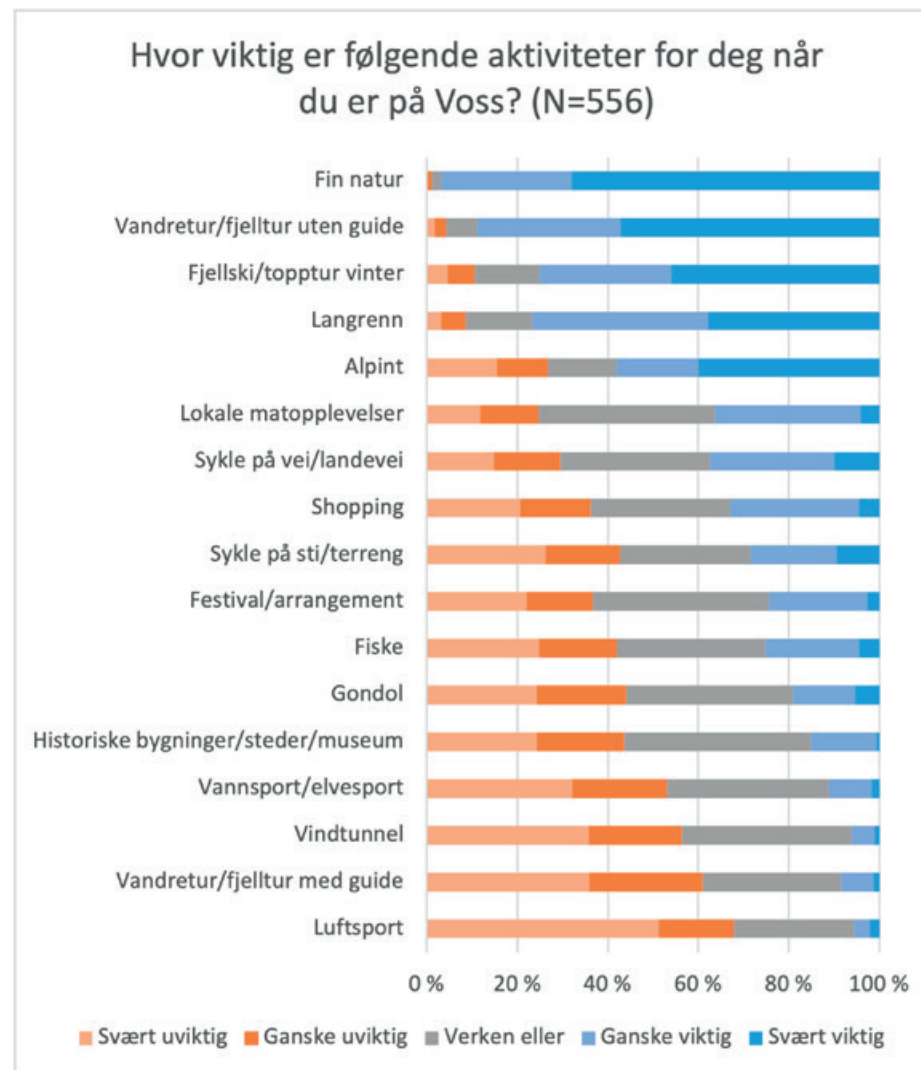
Figur nr. 12 illustrerer at folk jevnt over er svært tilfreds med aktivitetene de har deltatt på. Kun en liten prosent (mellom 0,4 og 4 prosent) oppgir å være misfornøyd med aktiviteten de har deltatt på. Andelen som svarer "verken eller" eller som ikke har deltatt på noen aktiviteter er derimot svært høy på de fleste punkter. Særlig lav deltakelse / formening er det knyttet til organiserte aktiviteter.

Andre aktiviteter av betydning som nevnes i de åpne spørsmålene er:

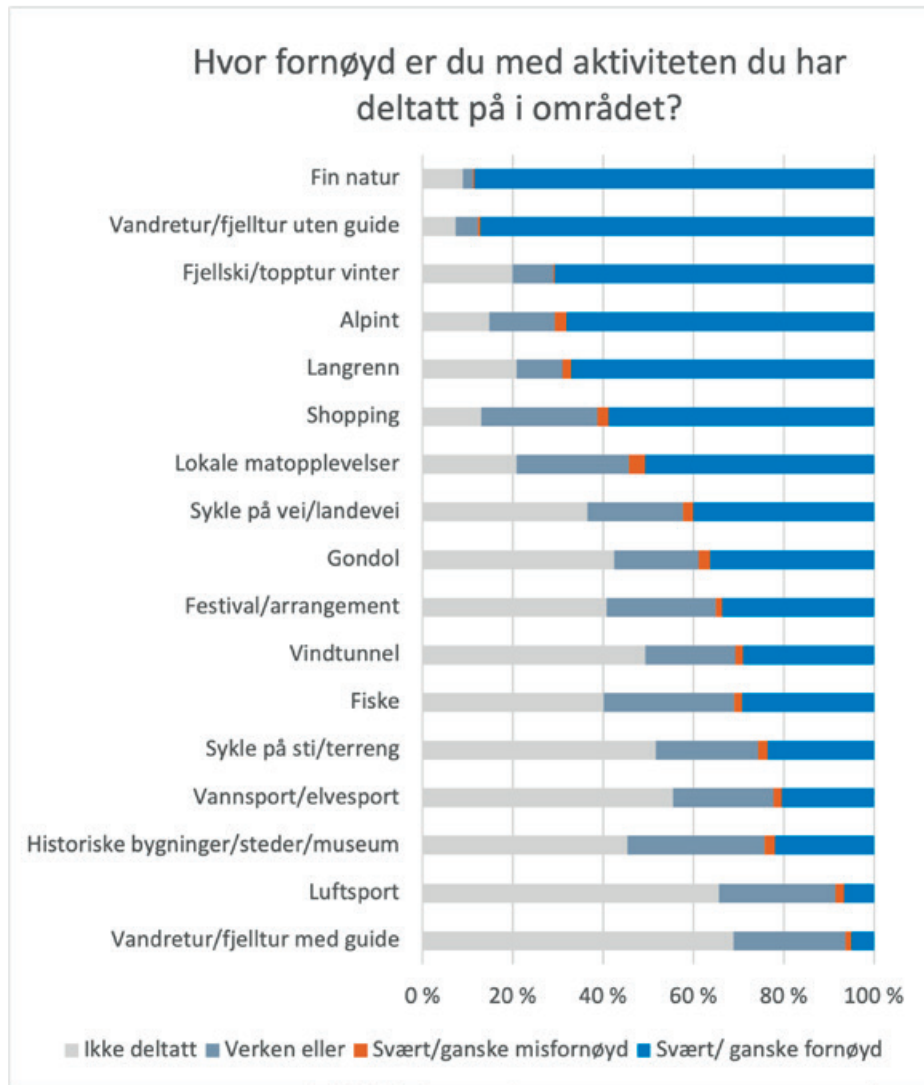
- Biblioteket
- Bademuligheter (både innendørs og ute)
- Vossajazz
- Lokale matforretninger
- Rafting
- Tilrettelagte turstier

Foto: Jon Hunnålvatn Tøn/Hunnålvatn Media

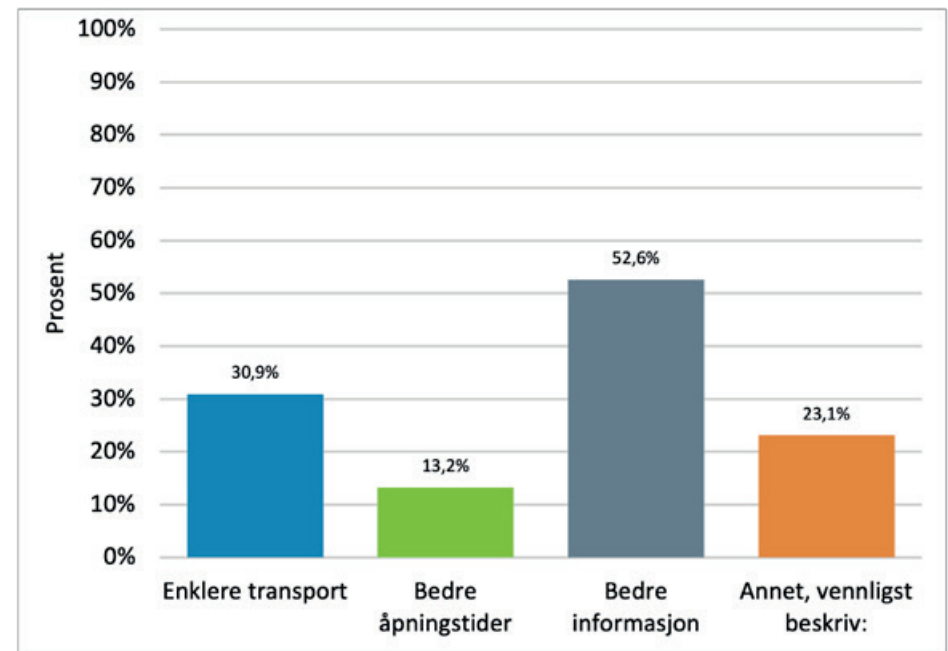
Figur 11: "Hvor viktig er følgende aktiviteter for deg når du er på Voss?" (N=556)

Figur 12 "Hvor fornøyd er du med aktiviteten du har deltatt på i området?" (N=556)

4.5. Hva skal til for at hyttebefolkningen i større grad benytter seg av aktivitetstilbudet?

- Over 52% oppgir "bedre informasjon" som det viktigste tiltaket for å ta i bruk flere aktivitetstilbud på Voss
- 30% oppgir enklere transport og 13% oppgir "bedre åpningstider"
- På påstanden "jeg opplever at jeg får god informasjon om aktiviteter, opplevelser og kulturtilbud som er relevant for meg som eier av fritidsbolig" er 27% uenig, mot 39% som er enig. 30% svarer "verken eller", som kan tyde på lav interesse og at tilbudet i begrenset grad treffer relevante målgrupper

Figur 13: "Hva skal til for at du bruker flere aktivitetstilbud på Voss?" (N=485).

Ønsker bare fred og ro når vi reiser vekk fra byen.

Veien fra Mjølfjell til Voss begrenser handling og andre aktiviteter på Voss.

Aktivitetstilbud er av mindre betydning. Her er det natur-opplevelsen og sosialt samvær som gjelder.

Eit hemmande moment er plasseringa av bompengene innkrevinga på Svelgane- me lyt passera den kvar gong ein skal delta i noko i resten av heradet. Dette blir dyrt!

Pris må ikke bli for høy for en familie.

Bedre og mer variert tilbud. I vinterferien 2021 er det noen få faste aktiviteter, og kun ett vi er i målgruppen til.

En del oppgir at de ikke har interesse eller behov for å ta del i kommersielle aktiviteter mens de er på Voss, blant annet fordi hovedmotivet ved å bruke fritidsboligen er ro, sosialt samvær og naturopplevelser.

Tilgjengelighet i form av bedre veier, fjerning av bompenger, og korrespondanse med tog og buss er andre barrierer som nevnes.

Ordskyen og sitatene representerer gjennomgående tilbakemeldinger fra "annet" (ref. figur 14).

A word cloud where the words are arranged in a roughly rectangular shape. The most prominent words are 'IKKE BEHOV' in large green letters, 'PRIS' in large black letters, and 'BOMPENGER' in large green letters. Other words in smaller sizes include 'BREDERE TILBUD', 'REISEAVSTAND', 'TILPASSEDE TOGTIDER', 'ÅPNINGSTIDER', 'PRIORITERING / BEGRENSET MED TID', 'MER VARIASJON', and 'VEIStandard'.

Figur 14: "Hva skal til for at du bruker flere aktivitetstilbud på Voss?" (Annet) (N=111).

Om appen "Vossavenn»

Me i Visit Voss vil veldig gjerne bli betre kjend med Voss sine fritids-innbyggjarar. Nytt av året er appen "Vossavenn».

"Vossavenn» er ein app med spesialtilbod til deg som har hytte på Voss. Me ynskjer å skape meirverdi for våre deltidsinnbyggjarar og å gje dykk gode tilbod. I denne appen vil du finne tilbod frå både sentrumsbutikkane og reiselivsaktørane – kun fordi du har hytte på Voss! Appen er tilgjengeleg for iphone og androide.

Visit Voss vil også framover sende ut eigne nyhendebrev til hytte-folket kvart kvartal, med oversikt over arrangement og anna kjekt som skjer i bygda.

5. Natur og kultur

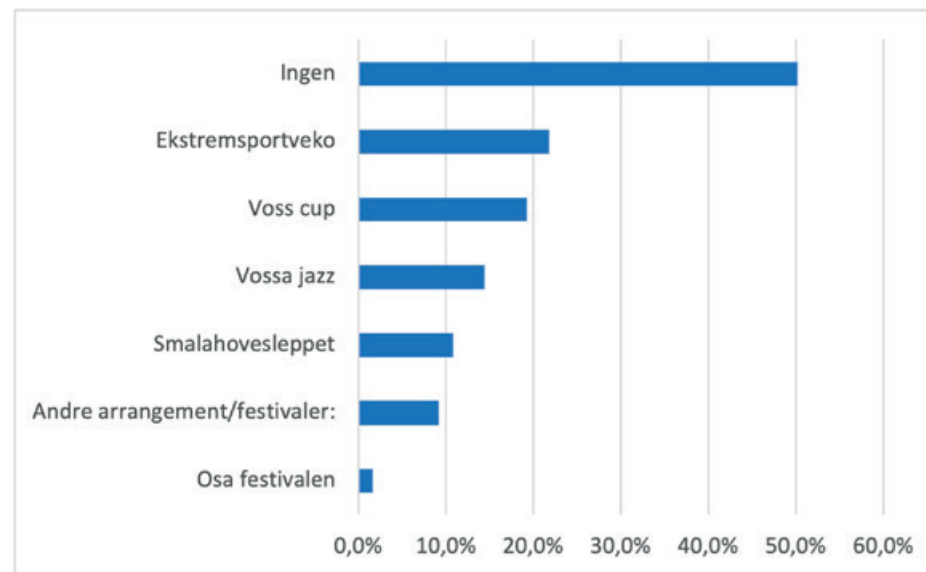
5.1. Deltakelse på festivaler og arrangement

Voss har et rikt kulturliv, med festivaler og arrangement gjennom hele året. Dette verdsettes av fritidsboligeiere som en viktig kvalitet ved Voss som feriested. Kombinasjonen av natur og kultur gir bygda liv og særpreg. Arrangement og festivaler ble i liten grad oppgitt som en viktig grunn til å bruke fritidsboligen (ref. fig. 10) men går allikevel igjen som en viktig grunn til å ha fritidsbolig på Voss. Dette er et mønster som gjelder for reiselivet i Norge som helhet. Naturbaserte aktiviteter og kvalitet er sentrale for kjøp av fritidsbolig, samt valg av reisemål, men kombinasjonen av natur- og kulturopplevelser styrker den positive opplevelsen ved et sted. Kultur er også viktig for den helhetlige opplevelsen av reisemålet, og omfatter i tillegg til festivaler og arrangement opplevelser innen lokalmat, historiefortelling, møte med lokalbefolkningen med mer. Dette dokumenteres også i Innovasjon Norges Turistundersøkelse⁷.

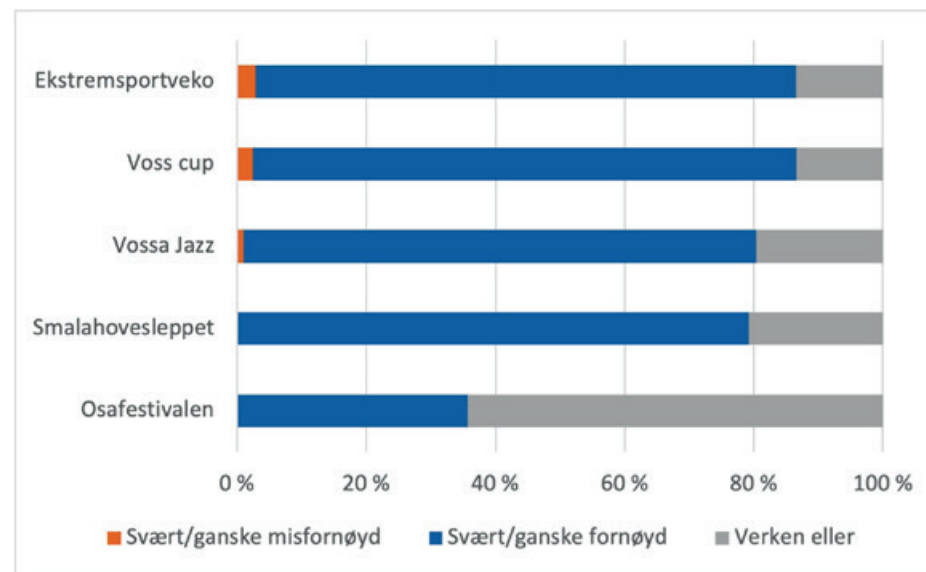
5.2. Noen små fakta om festival/arrangementsdeltakelsen

- En overveiende andel (50%) har ikke vært på noen av arrangementene som er listet opp
- 22% har vært på Ekstremsportveko
- 19% har vært på Voss Cup
- 9% har vært på "andre arrangement / festivaler". Arrangement som nevnes under "andre" er:
 - Country festival, Mjølfjelldagene, Bergen – Voss sykkelritt, lokale arrangement på Myrkdalen, Mjølfjell Rando, Ølfestival, div. konserter og skirenn
- Tilfredsheten er generelt høy på arrangementene det har vært deltakelse på
- 85% brukte privat bil til/fra arrangement
- 5% kom til fots
- 10% oppga annen transportform. Da særlig taxi og tog. En del etterlyste kollektive tilbud

⁷ Innovasjon Norge /Epinion 2018. Turistundersøkelse Kulturturisme. https://assets.simpleviewcms.com/simpleview/image/upload/v1/clients/norway/Ny_Turistunders_kelsen_2018_Om_bruk_av_kulturtilbud_0c98d800-ebde-45d2-877d-6b2c57f72e6.pdf

Figur 15: "Hvilke av følgende festivaler/arrangement har du deltatt på i løpet av de tre siste årene?" (N=556).

Figur 16: "For å kunne forbedre tilbudene vil vi gjerne høre hvor fornøyd du er med de festivalene/arrangementene du har besøkt." (N=245).

6. Bærekraft og opplevelsen av sted

6.1. Tilfredshet med tilrettelegging

Dette spørsmålet tar for seg tilfredsheten med en rekke ulike fasiliteter. Både kommunale tjenester og andre tilbud som er av interesse for hyttebefolkningen.

De ulike tilbudene har blitt rangert etter hvor fornøyd respondentene er med tilretteleggingen.

Svarene varierer, og flere punkt har en høy grad av "vet ikke" / "verken eller" svar.

De tre tilbudene folk er mest fornøyd⁸ med er:

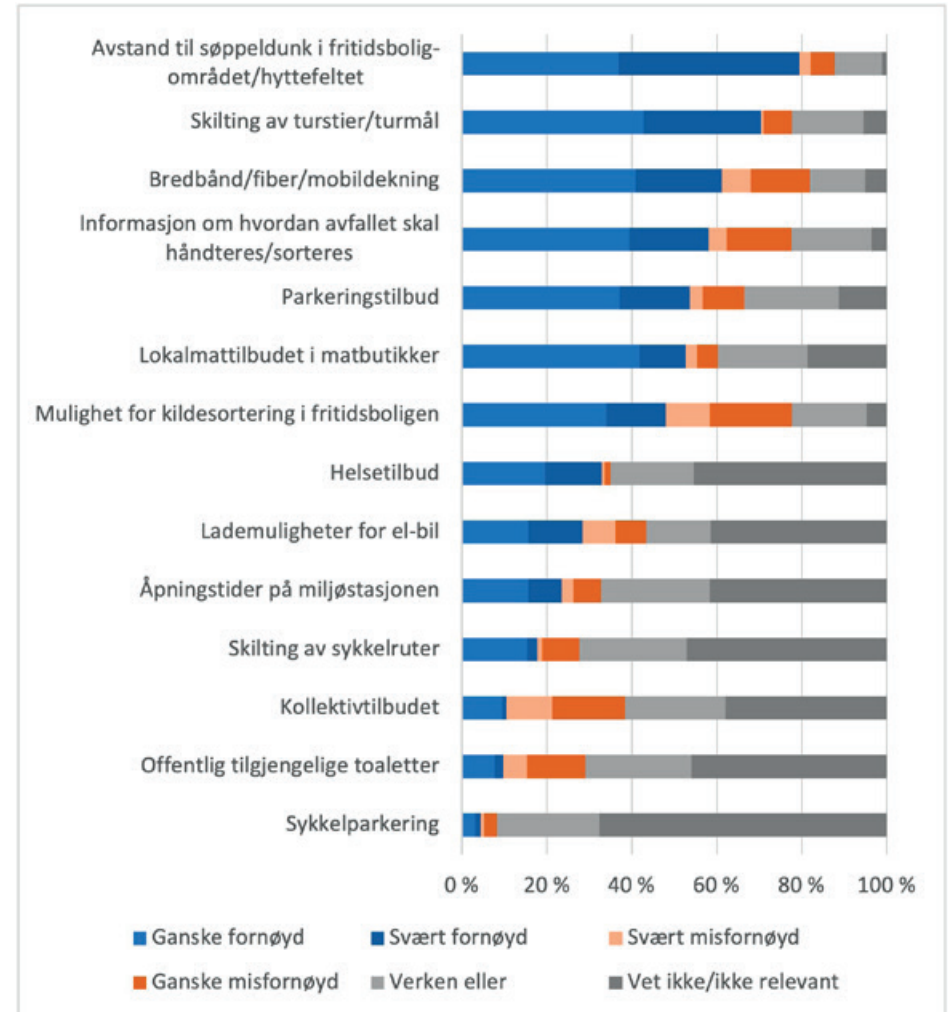
- 1) Avstand til søppeldunk i fritidsboligområdet / hyttefeltet (79,5%)
- 2) Skilting av turstier / turmål (70,5%)
- 3) Bredbånd/fiber/mobildekning (61%)

De tre tilbudene folk er minst fornøyd⁹ med er:

- 1) Muligheten for kildesortering i fritidsboligen (30%)
- 2) Kollektivtilbudet (28%)
- 3) Offentlig tilgjengelige toaletter (19,4%)

Jevnt over er det høy tilfredshet på de fleste områder. På grunn av en relativt høy andel nøytrale svar (verken eller, vet ikke / ikke relevant) får noen tiltak høy score på "misfornøyd", selv om det i overveiende grad er positive vurderinger.

Eksempelvis ser vi at selv om vurderingen av kvaliteten på bredbånd/mobildekning har en relativt høy score på misfornøyd, så er dette også en av områdene som scorer høyt på tilfredshet.

Figur 17: "Hvor fornøyd er du med tilrettelegging for deg som eier av fritidsbolig på Voss?" (N=556).

⁸ Prosenten angir andelen som har svart "ganske-/svært fornøyd"

⁹ Prosenten angir andelen som har svart "ganske-/svært misfornøyd"

6.2. Bærekraft og opplevelsen av sted

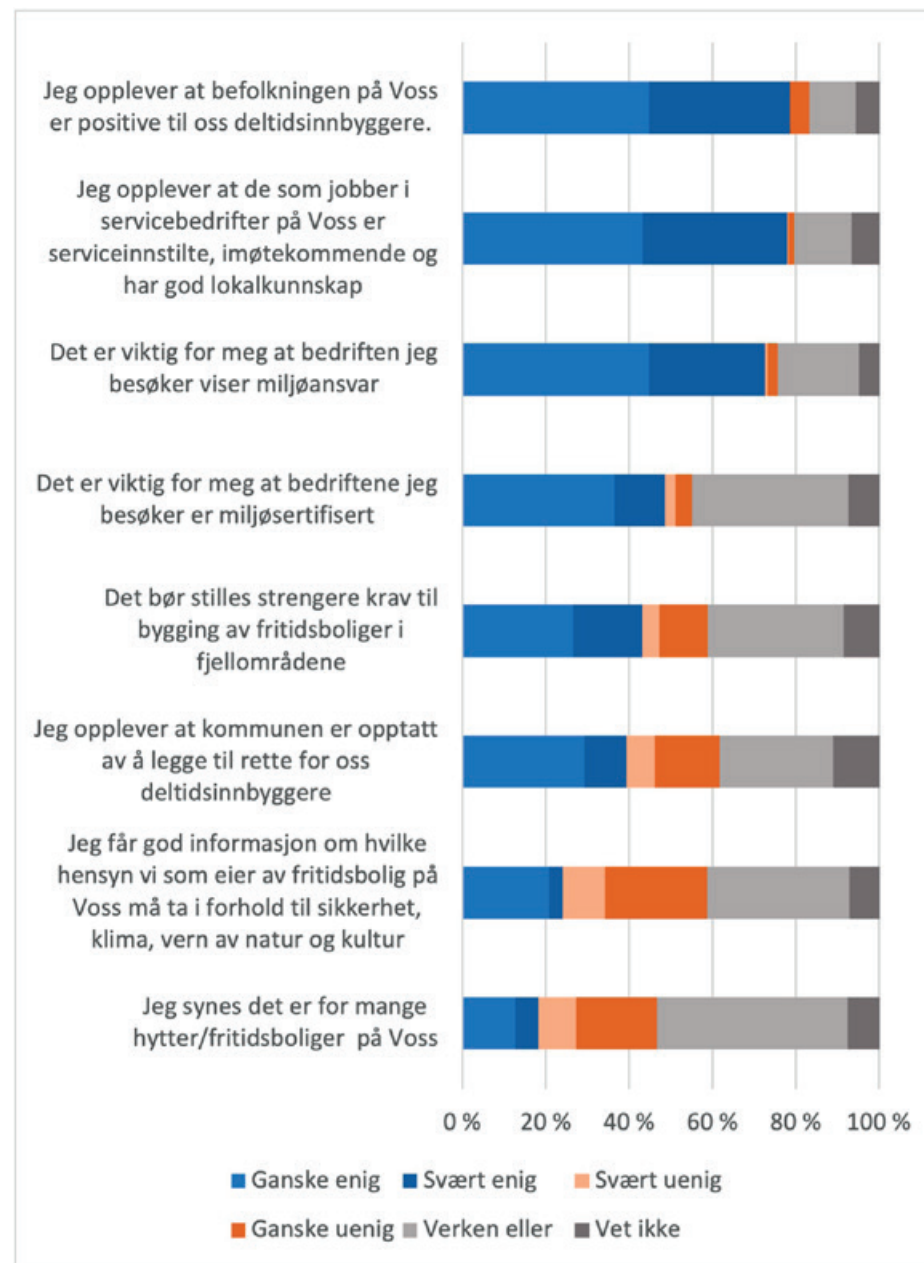
Respondentene ble bedt om å vurdere en rekke påstander innen både sosial og miljømessig bærekraft.

- 78,5% er ganske/svært enige i påstanden "jeg opplever at befolkningen på Voss er positive til oss deltidssinnbyggere"
- 78% opplever i ganske eller svært stor grad at de som jobber i servicebedrifter på Voss er serviceinnstilte, imøtekommende og har god kunnskap. Kun 2% var uenige
- Mens det for 72,5% er av vesentlig betydning at bedriften viser miljøansvar, er det i mindre grad viktig hvorvidt virksomheten er miljøsertifisert (49%)
- Respondentene er i noe mindre grad enige i at de som eier av fritidsbolig får god informasjon om relevante hensyn i forhold til sikkerhet, klima, vern av natur og kultur (24% var ganske/svært enig)
- 18% er enige i påstanden om at "det er for mange hytter / fritidsboliger på Voss", mot 28% som er uenige. Nærmere halvparten (46%) stiller seg nøytrale til spørsmålet

Kva skjer på destinasjonen

Det er supert at så mange opplever at vossingane er positive til deltidssinnbyggerane/hyttefolket, og at dei opplever å få god service. For å bli endå betre på dette har Visit Voss og Voss sentrum sett i gang eit program kalla "Vossavertskap». Eit opplæringsprogram for dei som jobbar i handel, reiseliv og servicebedrifter på Voss. Med mål om dei skal få endå betre kjennskap til og kunnskap om vossa-bygda, for å kunne yte betre service til våre gjester.

Me jobbar også tett med Voss herad i vidareføringa av berekraftig reisemål prosjektet, og vil framover dei neste åra samarbeide tett for å setje Voss på kartet som ein grøn destinasjon.

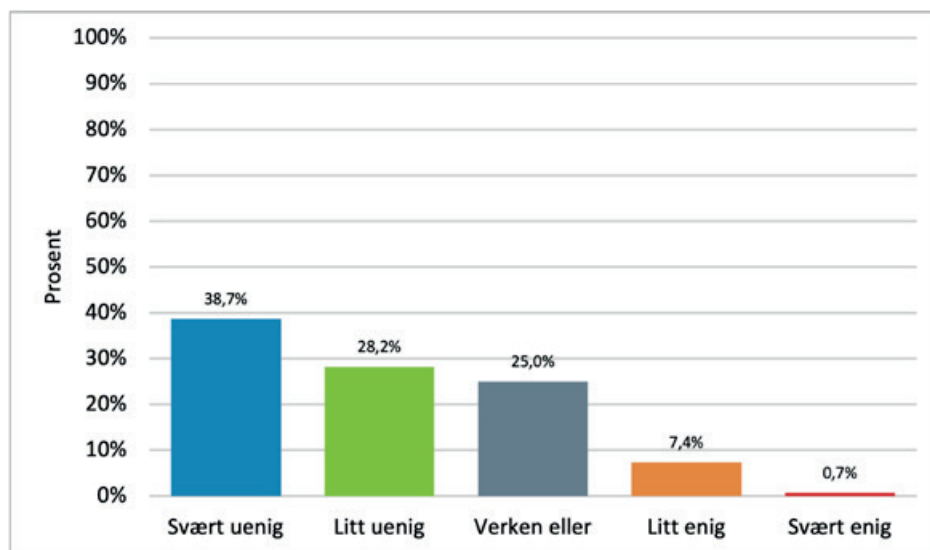

Figur 18: "Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?" Rangert etter grad av enighet (N=554).

6.3. Trengsel

Muligheten for rekreasjon, ro og avkobling er gjennomgående påpekt som en viktig motivasjon for å ha fritidsbolig i regionen. Så i hvilken grad opplever respondentene at det er trengsel som følge av turisme?

- En overveiende andel (67%) er svært/ganske uenig i påstanden: "Voss føles overfylt fordi det er for mange besøkende der"
- Kun 0,7% er svært enig i påstanden
- En del (25%) stiller seg nøytrale, og svarer verken eller

Figur 19: Påstand: "Voss føles overfylt fordi det er for mange besøkende der" (N=556)
MERK: spørsmålet tar utgangspunkt i en normalsituasjon før pandemien.

Utvalgte sitat fra de som opplever trengsel tider av året (N=45)

Myrkdalen om Vinteren.

Vangen om sommeren.

E16 hele året.

Vangen. Lørdager, påsken og sommeren.

Jeg liker at det er masse folk i Voss, men det er kanskje vel overfylt nå med både bavallstunet og trådstølen.

Voss cup, ganske overfylt i sentrum.

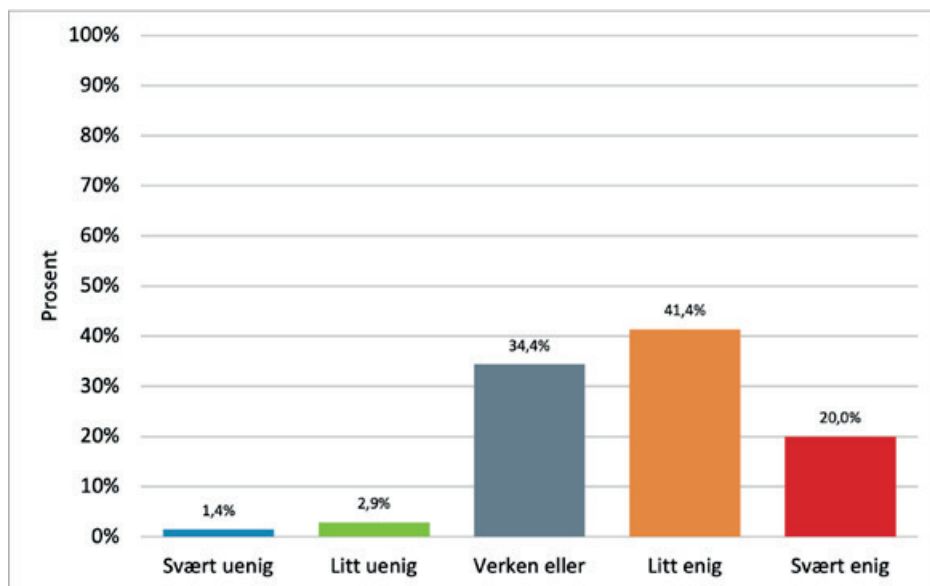
Trafikk til og fra Myrkdalen.

Myrkdalen fjellandsby. Heiskapasitet ikke god nok i helgene med stor utfart. Helgatun burde ha stolheis.

6.4. Voss fremstår som et bærekraftig reisemål

Voss ble juni 2021 sertifisert som bærekraftig reisemål. Å bli sertifisert innebærer først og fremst at destinasjonen over tid prioriterer målet om økt bærekraft, ikke at stedet som merkes er bærekraftig. Destinasjonen må kontinuerlig jobbe for å forbedre sin forretningspraksis. Det er derfor gledelig å se at en overveiende andel av fritidsboligeierne oppfatter Voss som et bærekraftig reisemål. Det gir et godt utgangspunkt for det videre arbeidet, som også i særlig grad handler om å involvere hyttebefolkningen som en viktig del av dette arbeidet. Grafen nedenfor illustrerer at:

- Over 61% er enige i påstanden "Voss fremstår som et bærekraftig reisemål som tar vare på natur, miljø, kulturarv og lokalbefolkning"
- Kun 4% er uenige i påstanden
- 34% stiller seg nøytrale

Figur 20: "I hvilken grad er du enig i dette utsagnet: "Voss fremstår som et bærekraftig reisemål som tar vare på natur, miljø, kulturarv og lokalbefolkning?" (N=556).

Foto: Voss Active

Foto: Espen Haagenen

6.5. To av tre vil ta grep for miljøet

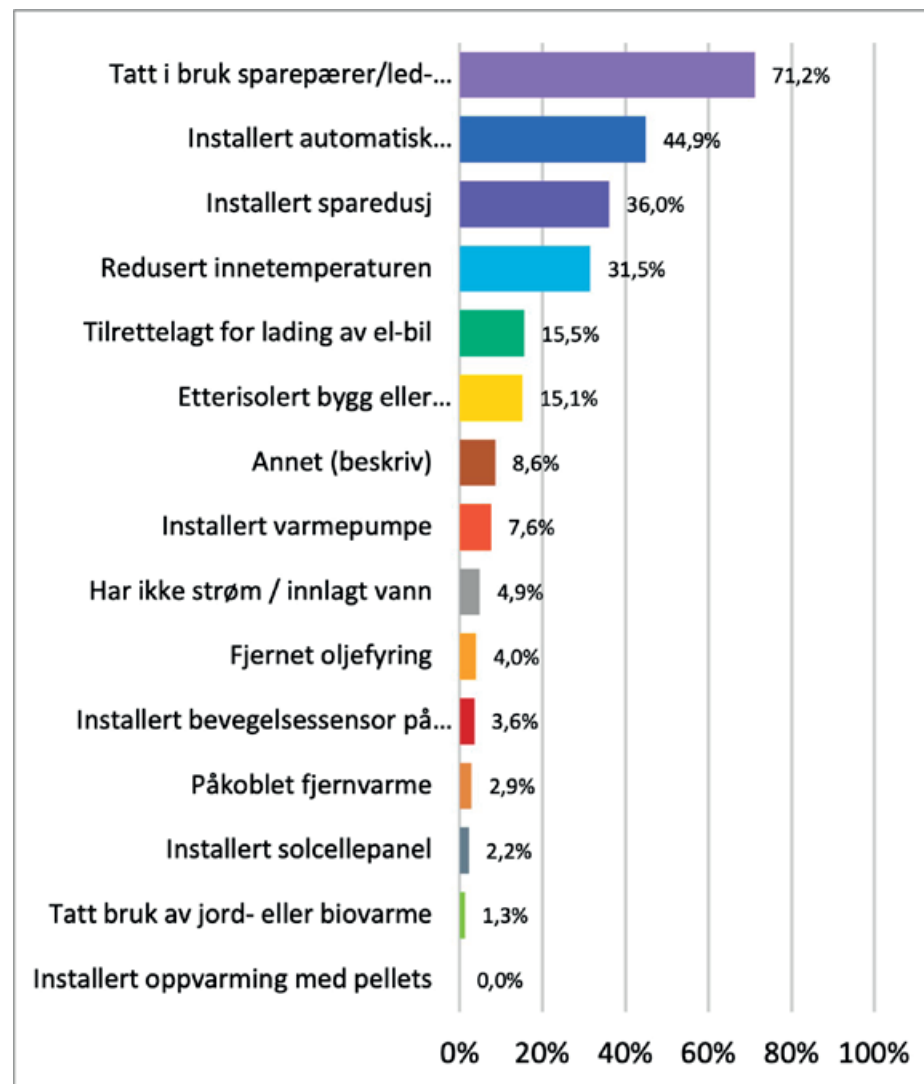
En stor andel fritidsboligeiere gir tydelig uttrykk for at de er opptatt av miljø og bærekraft.

To av tre fritidsboligeiere oppgir at de er interessert i å gjøre energibesparende tiltak, og/eller andre miljøtiltak på sin fritidsbolig. Over 71% har tatt i bruk sparepærer / led belysning. Nærmere halvparten har temperaturregulering / "ring hytta varm" og en tredjedel har bevisst redusert innetemperaturen som et miljøtiltak. Sparedusj, elbillader og etterisolering er andre miljøtiltak mange har gjennomført.

- 65% av fritidsboligeierne oppgir at de er interessert i å gjøre energibesparende tiltak, og /eller andre miljøtiltak
- 35% svarer nei på det samme spørsmålet
- De mest relevante tiltakene som vurderes illustreres i ordskyen (fig. 21)
- Kildesortering og ønske om å sortere avfall skiller seg ut som det flest ønsker å ta tak i

Figur 21: Er du interessert i å gjøre energibesparende tiltak, og/eller andre miljøtiltak? "JA" (N=362).

Figur 22: "Hvilke energibesparende tiltak er gjort i din fritidsbolig?" (N=555).

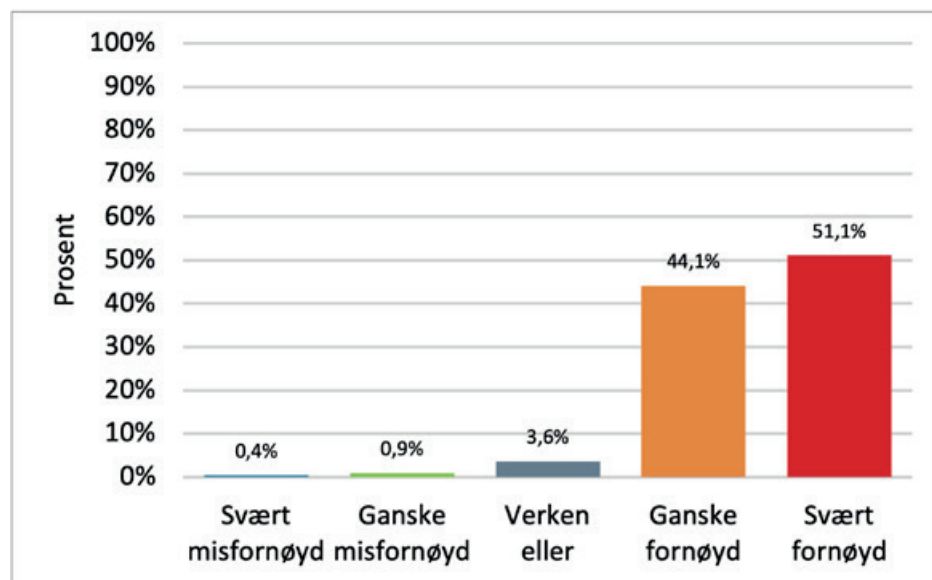
7. Samlet vurdering av Voss som feriested

7.1. Hva er det mest positive ved Voss som feriested?

Oppsummert viser undersøkelsen at eiere av fritidsboliger har en høy grad av tilfredshet med Voss som feriested. Det som er gjennomgående i hva folk setter pris på med Voss som feriested er: reiseavstand, klimaet, mangfoldet av turmuligheter gjennom hele året og kombinasjonen av urbane og landlige kvaliteter. En del understreker det positive med å ha et variert aktivitetstilbud, og setter pris på å kunne bruke alt fra bibliotek, svømmehall, kino og sentrumsområdet som en del av oppholdet.

Kombinasjonen av nærheten til "uberørte" naturområder, samtidig som man har tilgang til heisanlegg, cafeliv og handlemuligheter påpekes av flere som fine kvaliteter.

Figur 23: "Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med den samlede opplevelsen av Voss som feriested/fritidsboligdestinasjon?" (N=556).

” Naturen, muligheter for turer hel året. Hyggelig bygd, hyggelige folk, Nærhet til Bergen - kort reisevei. Alpinanlegg i Myrkdalen.

Smilande og blid lokalbefolkning.

Fin natur. Kort avstand til Bergen. Unngår fjellovergang = sikrere atkomst. Liker svært godt at Voss er en ordentlig bygd, ikke bare et turiststed, og at det også er gode restauranter (Store Ringheim!), butikker, inkl spesialbutikker, kino, svømmehall, vindtunnel etc.

God balanse mellom nærhet til skitrekk, samtidig ro og natur.

Voss er passe stor, har særpreg og er lett å komme til frå Bergen.

Tilgang på naturen. Voss sentrum som er hyggelig og forhåpentligvis blir butikkene værende - ikke flytter til senteret.

Fin natur, fredelig, passer alle aldre.”

Figur 24: "Hva mener du er det mest positive ved Voss som feriested?" (N=556).

Foto: Espen Haagenen

7.2. Hva er det mest negative ved Voss som feriested?

Voss som feriested oppleves i all hovedsak som positiv. Kun i overkant av 1% oppga å være misfornøyd med Voss som feriested. De positive opplevelsene av Voss som feriested beskrives med stedskvaliteter som naturen, fjellene, menneskene, kultur, lokalmat, helårstilbud osv. – se ordsky fig. 24.

Av negative forhold ved Voss som feriested er det særlig følgende forhold som går igjen:

- Veistandard, trafikkavvikling og muligheten til å bruke kollektivtrafikk til hytten, eksempelvis gjennom lokaltogtilbud, korrespondanse mellom regionaltog og lokale busser mm er de mest gjennomgående negative tilbakemeldingene
- Frustrasjon knyttet til ulike kommunale forhold er også gjennomgående. Dette handler blant annet om opplevelsen av at fritidsboligeiere blir "en melkeku", med høye avgifter på renovasjon, eiendomsskatt (uten at man får noe igjen), misnøye med byggesaksbehandling (prosess, tid og uenighet) og kommunikasjon. Flere påpeker håndteringen av hytteforbudet i forbindelse med Covid-19 som for hardhendt og lite profesjonelt
- Fortetting av hytteområder, uforutsigbarhet mht åpningstider i sentrum, gamle heisanlegg og dårlig kollektivtilbud mellom destinasjoner er andre forhold som påpekes. Ordskyen illustrerer noen gjennomgående tema i tilbakemeldingen

Figur 25: "Hva mener du er det mest negative med Voss som feriested?" (N=556).

” Togtilbudet er mangelfullt, spesielt på strekningen Voss-Myrdal i helgene. Å reise miljøvennlig er vanskelig og dyrt.

Vanskeleg å handla på Vangen, forvirrande opningstider.

Stort sett alt er avhengig av at man har bil. Dårlig tilrettelegging og håndtering av avfall i Myrkdalen fjellandsby.

Hyttebygging med store naturinngrep. Hytter skal bygges med naturen ikke mot (...) Hytter med begrenset størrelse. Jordfarger. Lav grunnmur. Mest mulig naturtomt der gamle trær for stå i fred..

Hytteforbudet i vår var håndtert veldig dårlig fra kommunens side når det gjelder kommunikasjon (...)

Lite togtilbud mellom Voss og Mjølfjell. Oslo-toget bør ha et stopp i Raundalen.

Veistandarden fra sentrum til Voss resort er ikke bra. Smal veg, som går omtrent gjennom hagene til private eiendommer, som igjen fører til mange trafikkfarlige situasjoner. Mtp trafikkauken de siste årene burde tilkomstvegen til Bavallen blitt lagt utenfor tettbebygde strøk.

8. Andre tilbakemeldinger

Avslutningsvis i undersøkelsen var det rom for å tilbakemeldinger utover de standardiserte spørsmålene. Her var det også et stort engasjement, og mange hyggelige tilbakemeldinger som tas med i det videre arbeidet. Ettersom tilbakemeldingene ikke baserte seg på et kategorisk spørsmål kom det både ris, ros, betraktninger og erfaringer av Voss som feriested. Siden svarene spenner over et vidt spekter, og i stor grad reflekterer undersøkelsen i sin helhet er det ikke laget en samlet analyse av disse. I tillegg er det en rekke positive tilbakemeldinger som går på folks positive relasjon til Voss som sted og feriested. Mange trives godt på Voss!

Til høyre gjengis noen enkeltkommentarer for å vise bredden i tilbakemeldingene. Kommentarene i sin helhet kan leses i vedlegg 1.

Foto: Sverre F. Hjørnevik

” Stortrives! Ikke utenkelig at vi flytter til Voss en gang i fremtiden.

Lage lenger preparerte langrensløyper.

Bra undersøkelse og viktig tema!

Gøy med lokale ølsorter og nydelige kaffibrennerier.
Fantastisk Pinnakjøt.

Det er lov å si nei til utbyggere.

Håper at Voss i fremtiden fortsatt kan være et sted for fred
og mye fin natur.

Busser til og fra tursteder. Før var det buss til Oppheim
og så kunne vi gå tilbake til Myrkdalen.

Det er eit paradoks at det skal bygges tusenvis av nye
fritidsboliger i Voss Kommune, og at det ikkje er eit
veisystem som takler dagens trafikk eingong.”

ELSKER
VOSS

VOS2

